

Nummer	Paragraaf/Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	Programma van Eisen	In het marktconsultatiedocument wordt niet ingegaan op de weging van de verschillende onderdelen van het ontwerp Programma van Eisen. Kunt u aangeven of een aanbieding die niet voldoet aan alle minimeisen ongeldig zal worden verklaard? a. Zo ja: realiseert u zich dat het ontwerp Programma van Eisen een forse lastenverzwaring betekent ten opzichte van de huidige concessie en acht u die lastenverzwaring realistisch? b. Zo niet: kunt u aangeven aan welke minimeisen tenminste wel voldaan moet worden?	De concessiehouder zal aan alle eisen moeten voldoen. Om de belasting tijdens de inschrijvingsfase te beperken zal aan inschrijvers niet gevraagd worden om voor iedere eis in hun aanbieding aan te geven hoe zij hieraan gaan voldoen. Wel zal hen gevraagd worden een verklaring bij te voegen waarmee zij aangeven zich te conformeren aan de eisen en verplichtingen uit het Programma van Eisen en de andere concessiedocumenten. Deze eisen en verplichtingen wijken af van die voor de huidige concessies; dit als gevolg van (beleidsmatige) ontwikkelingen en ervaringen. Dat eisen en verplichtingen anders zijn wil niet zeggen dat zij ook zwaarder zijn en voor een aantal onderwerpen waar dit wel het geval is. We nodigen u uit om in het marktinformatedocument uw vraag te specificeren: welke eisen leiden volgens u tot lastenverzwaringen?
2	Gunningscriteria	Kunt u voorts aangeven wat de voorgenomen gunningscriteria zijn? Met andere woorden: waarmee de punten verdiend kunnen worden en hoe de verschillende onderdelen ten opzichte van elkaar gewogen zullen worden?	Informatie over de gunningscriteria en hun gewichten verstrekken wij bij de publicatie van de aanbestedingsdocumenten. Het staat u vrij om met eventuele suggesties hiervoor te komen.
3	Gunningscriteria	En kunt u aangeven of de eilandbesturen en/of de Tweede Kamer nog een inspraakmogelijkheid krijgen wat deze gunningscriteria betreft?	De eilandbesturen en consumentenorganisaties zullen gevraagd worden om, tezamen met hun reactie op het Ontwerp-PvE, ook input te geven voor de gunningscriteria. Vervolgens maakt lenW een afweging en stelt lenW de gunningscriteria vast.

4	Lokale binding	De in het ontwerp Programma van Eisen uitgewerkte eisen zijn afgeleid van de vier hoofddoelen zoals die eerder zijn vastgelegd in de Nota van Uitgangspunten en nu opnieuw in het ontwerp Programma van Eisen. Dit zijn generieke doelen waar niets op tegen is, maar die in feite bij elke willekeurige OV concessie zouden kunnen horen. De Friese Waddenveren varen in een erkend werelderfgoed en verzorgen levensaderverbindingen voor de eilanden. Veel aspecten van het concept Programma van Eisen raken daardoor het begrip 'lokale binding': de Friese Waddenveren maken onlosmakelijk deel uit van de eilander gemeenschappen die zij bedienen. Wij vragen u nogmaals om lokale binding als hoofddoel op te nemen in het definitieve Programma van Eisen en over dit (voor de eilander gemeenschappen) essentiële aspect ook vragen te stellen tijdens deze tweede marktconsultatie over het ontwerp Programma van Eisen.	Ondanks dat "lokale binding" niet is geformuleerd als een van de hoofddoelen in de NvU, komt "maatschappelijke binding" op meerdere manieren tot uiting in het PvE, waaronder: - De ligplaats van de schepen in de nacht; - De gereduceerde tarieven en gereserveerde plaatsen voor eilandbewoners; - De inspraak van decentrale overheden, consumentenorganisaties en het klantenpanel; - Het leveren van een maatschappelijke bijdrage, o.a. door SROI-verplichtingen (5.4.1-5.4.3) en inspanningen t.a.v. lokale en regionale maatschappelijke initiatieven en verantwoording hierover (5.4.4-5.4.5). Het is ons inziens niet nodig en niet wenselijk om de hoofddoelen uit de NvU nog aan te passen. We vernemen graag uw feedback op de geformuleerde eisen ten aanzien van "lokale binding".
5	Elektrificatie	Een belangrijk aspect voor de vormgeving van het transitie pad richting volledige elektrificatie van de Friese Waddenveren is het jaar waarin het benodigde elektrische vermogen op zijn vroegst beschikbaar komt. Wij nemen aan dat dit niet in de laatste jaren van de volgende concessieperiode zal zijn in verband met de vlootvernieuwing die daarna plaats moet vinden en die niet wenselijk wordt geacht aan het einde van een concessieperiode. Klopt deze aanname en zo ja: in welk jaar verwacht u de benodigde hoeveel stroom op zijn vroegst te kunnen leveren? Het risico op forse desinvesteringen in hybride voortstuwing is zeer groot als tijdens de inschrijffase niet duidelijk is in welk jaar er op zijn vroegst voldoende netcapaciteit is.	Op dit moment zijn er nog geen jaartallen vastgesteld gezien het feit dat de plannen rondom de energieversterking van de eilanden en de havens nog niet vastgesteld zijn. Op zijn laatst vier jaar van tevoren zal IenW het jaartal mededelen. Verder is in ons beeld is een vlootvernieuwing niet volledig gekoppeld aan elektrificatie omdat bijvoorbeeld ook gewerkt kan worden met diesel-elektrische schepen als overbrugging wanneer een schip al wel aan vervanging toe is, maar de laadinfrastructuur nog niet gerealiseerd is. Uiteraard streven we er naar omdat de jaartallen of indicaties zo snel mogelijk te kunnen geven. In het openbare document "Elektrificatie Friese Waddenveren overzicht per verbinding" te vinden op: https://www.waddenzee.nl/thema/duurzame-bereikbaarheid/beleid/ staat de schatting die er nu is.

6	Elektrificatie	Kunt u toelichten of met 'eventuele batterijen' in dit artikel ook de boordbatterijen en/of wisselbare batterijpakketten worden bedoeld? Een verduidelijking van het type batterijen waarop dit betrekking heeft, zou welkom zijn.	Het betreft hier de vaste batterijen op de wal, in het systeem dat nu voorzien is, zal er in sommige havens een vaste batterij op de wal komen om continue van het net deze batterij op te kunnen laden en deze stroom dan in hoge vermogens van de batterij de batterij in het schip te kunnen laden. Hier wordt dus alleen de batterij op de wal bedoeld.
7	Productiemiddelen en infrastructuur	Waarom is er in het marktconsultatiedocument geen vraag opgenomen over (de bepaling van) de vergoeding voor het gebruik van de infrastructuur en productiemiddelen? Dit is een essentieel element voor de financiële en operationele inschatting van de concessie.	U merkt terecht op dat de vergoeding voor het gebruik van de infrastructuur en productiemiddelen een essentieel element is voor de financiële en operationele inschatting van de concessie. IenW (en indirect het Rijksvastgoedbedrijf) ontvangt dan ook graag feedback op de voorgestelde bepaling van de vergoeding, vandaar dat de concept-documenten nu openbaar gemaakt zijn. Wellicht was het beter geweest in de marktconsultatiedocumenten expliciet om deze feedback te vragen.
8	Begrippenlijst	We constateren dat concept concessie bepalingen worden geciteerd (o.a. over de FEO) waarin gebruik wordt gemaakt van begrippen die (nog) niet zijn opgenomen in de begrippenlijst van het PvE. Zoals Meer- en Minderwerk en Concessie. Graag zien wij deze lijst aangevuld zodat wij op basis van juiste en volledige informatie kunnen reageren.	Wij hebben als bijlage bij deze Nvl een tabel met de definities van de betreffende begrippen gevoegd.
9	Artikelen concessiebesluit en verwijzingen	Artikel 2.2 Concessiebesluit verwijst naar artikel 8, dat niet is opgenomen in het marktconsultatiedocument. Kunnen wij dit artikel alsnog ontvangen?	De financiële bepalingen zullen beschikbaar worden gesteld bij de start van de aanbesteding. De aanbestedingsdocumenten worden naar verwachting in het najaar van 2025 gepubliceerd.
10	Artikelen concessiebesluit en verwijzingen	Meerdere artikelen verwijzen naar onderdelen uit het concessiebesluit die nog niet zijn verstrekt (zoals artikel 8 over meer- en minderwerk). Kunt u verduidelijken wanneer het volledige concessiebesluit beschikbaar wordt gesteld?	Het ontwerp-concessiebesluit zal beschikbaar worden gesteld bij start van de aanbesteding. De aanbestedingsdocumenten worden naar verwachting in het najaar van 2025 gepubliceerd.
11	PvE en verwijzingen	Eis 13.4.1 verwijst naar “paragraaf X” van het concessiebesluit. We gaan ervan uit dat dit een placeholder is. Kunt u deze paragraaf ten behoeve van de consultatieronde verstrekken? Zo nee waarom niet en wanneer wordt de paragraaf dan wel verstrekt?	Het ontwerp-concessiebesluit zal beschikbaar worden gesteld bij start van de aanbesteding. De aanbestedingsdocumenten worden naar verwachting in het najaar van 2025 gepubliceerd.

12	Financieel economische onderbouwing (FEO)	Wanneer worden de volledige financiële bepalingen beschikbaar gesteld? In het marktinformatiedocument zijn enkel artikelen 2, 9, 10, 11 en paragraaf 12 opgenomen. Voor een integrale beoordeling is inzage in de rest noodzakelijk.	De financiële bepalingen zullen beschikbaar worden gesteld bij de start van de aanbesteding. De aanbestedingsdocumenten worden naar verwachting in het najaar van 2025 gepubliceerd.
13	Financieel economische onderbouwing (FEO)	In artikel 9.2 en 10.1 Concessiebesluit wordt verwezen naar 'Standaardformulier X'. Kunt u dit formulier ten behoeve van de consultatieronde verstrekken? Zo nee waarom niet en wanneer wordt het formulier dan wel verstrekt?	Met standaardformulier X wordt in artikel 9.2 en 10.1 de Financieel Economische Onderbouwing (FEO) bedoeld. De FEO is onderdeel van de marktconsultatiedocumenten gepubliceerd op TenderNed onder de naam 'Concept Bijlage D FEO'.
14	Maximaal rendement en verwijzingen	Artikel 11.3 Concessiebesluit verwijst naar artikel 3. Kunt u dit artikel al beschikbaar stellen en betreft dit inderdaad een onderdeel van de financiële bepalingen?	De financiële bepalingen zullen beschikbaar worden gesteld bij de start van de aanbesteding. De aanbestedingsdocumenten worden naar verwachting in het najaar van 2025 gepubliceerd.
15	Maximaal rendement en formulering	Wanneer wordt het definitieve percentage ('xxx%') voor het maximale rendement op geïnvesteerd vermogen bekendgemaakt? Deze parameter is essentieel voor de financiële doorrekening.	Op dit moment wordt er een extern onderzoek uitgevoerd om dit percentage vast te stellen. Naar verwachting is dit onderzoek in de zomer van 2025 afgerond. Het percentage zal uiterlijk bij de start van de aanbesteding bekend worden gemaakt.
16	Maximaal rendement en formulering	In artikel 12.7 staat een onduidelijke formulering: "waaronder het bedrag... Concessieverlener". Kunt u deze zin verduidelijken of herschrijven?	Deze passage zal worden aangepast in " De middelen die aan het einde van de Concessie nog in het Kwaliteitsfonds zitten, waaronder het bedrag van de afdracht door de Concessiehouder aan het Kwaliteitsfonds gebaseerd op de financiële verantwoording in het laatste jaar van de Concessie, vallen toe aan de Concessieverlener."

17	Beschikbaarheid aanvullende bijlages	Ten behoeve van de consultatieronde heeft de concessieverlener het concept PvE met bijlagen beschikbaar gesteld. In dit kader verzoeken wij u om aanvullend de volgende stukken ter beschikking te stellen: - Doorzoekbare versies van bijlagen B5.1 en B5.2 - Bijlage 1 (algemene voorwaarden) en bijlage 2 (situatieschetsen) bij bijlagen B5.1 en B5.2 - Een goed leesbare en doorzoekbare versie van Bijlage B6 - Bijlage 1, 9, 10 en 11 bij het Taxatierapport productiemiddelen, Bijlage B6. Zonder deze stukken zijn wij onvoldoende in staat om de reeds voorliggende stukken naar behoren te beoordelen en daarop te reageren.	Als bijlage bij deze NVI zijn gevoegd: - doorzoekbare versies van bijlage B5.1 en B5.2, waarin de persoonsgegevens handmatig verwijderd zijn. - bijlage 1 (algemene voorwaarden) bij B5.1 en B5.2. - doorzoekbare versies van bijlage B6, inclusief bijlagen 1, 9, 10 en 11, waarin de persoonsgegevens handmatig verwijderd zijn. De volgende documenten zijn niet bijgevoegd: - bijlage 2 (situatieschetsen) bij B5.1 en B5.2, omdat deze pas gemaakt worden bij het opmaken van de definitieve overeenkomst. In de overeenkomsten zelf staat wel een omschrijving van de percelen die in gebruik worden gegeven en is er vooralsnog geen reden om af te wijken van de huidige ingebruikgeving.
18	Openbaarheid marktconsultatie-uitkomsten	"Om deelnemers aan de marktconsultatie niet in een bevooroordeelde positie te brengen maakt lenW de uitkomsten van de marktconsultatie openbaar in de aanbestedingsstukken." Op welk moment worden de uitkomsten van de marktconsultatie gedeeld met de deelnemers?	Het geanonimiseerde verslag van deze marktconsultatie zal tegelijk met de aanbestedingsdocumenten worden gepubliceerd.
19	PvE en begrippenlijst	Eis 2.1.12: voor de gemiddelde bezettingsgraad wordt verwezen naar het aantal Reizigers. Niet duidelijk is of het hierbij gaat om het aantal personen, auto's of beiden. Kunt u dat verduidelijken?	Artikel 2.1.12 heeft enkel betrekking op personen, niet op auto's.
20	Algemeen	Wij verzoeken u de indieningsdeadline voor het MID met één week te verlengen: van dinsdag 24 juni naar dinsdag 1 juli.	De indieningsdeadline voor de MID wordt verplaatst naar 26 juni.
21	Algemeen	Wij verzoeken u de reactietermijn op het Ontwerp-Programma van Eisen gelijk te trekken naar zondag 20 juli. Op TenderNed staat momenteel maandag 14 juli vermeld, terwijl het Friese Wadden Platform Participatie uitgaat van 20 juli.	De reactie op het ontwerp-PvE vormt onderdeel D van het marktinformatiedocument. Voor dit onderdeel stellen wij een aparte reactienota op. Daarom is het geen probleem om de reactietermijn te verschuiven naar 20 juli. U kunt onderdeel D van het marktinformatiedocument apart inleveren op TenderNed vóór 20 juli. Let er wel op dat als u bepaalde punten over het ontwerp-PvE wilt bespreken tijdens de toelichtende gesprekken, deze wel vóór 26 juni moeten zijn opgenomen in het marktconsultatiedocument.